

2020-10-27 08:30 CET

Ny rapport: efter 40 år av skånskt kretslopp – slamavvändning på åkermark medför inget ökat upptag av metaller i grödan

Nu släpps en ny rapport om slamtillförsel på åkermark. Rapporten på dryga 70 sidor redogör detaljerat för resultaten av försöksodlingar för åren 2015-2018. Den ger även en sammanfattning av de samlade resultaten och erfarenheterna från nära 40 års dokumenterade fältförsök.

Lantbruket frågade sig redan på 1970-talet om slammet med sin mull och

näringsämnen kunde vara en tillgång i växtodlingen. Det bästa sättet att få svar på frågan ansågs vara att i fältförsök testa slamgödsling på åkermark under verkliga och kontrollerade former. Redan 1981 inleddes dessa fältförsök, som fortsätter än idag, nu inne på det fjortionde året.

Studierna är genom sin konstruktion och sin långsiktighet unika, inte bara i Sverige utan i hela världen. De grödor som odlats är främst vete, sockerbetor, korn och raps.

Vissa år har man gjort olika specialundersökningar. De två senaste av dessa gäller mikroplaster (2018) och antibiotikaresistens (2020).

Resultaten i korthet:

- Slamkvaliteten har förbättrats sedan försöken startade på 80-talet. Samtliga metallhalter har minskat mycket. Minskningen av halterna för bly, kadmium och kvicksilver ligger på hela 75-90%.
- Försökens slutsatser är mycket säkra: Slamtillförseln har inte haft någon negativ påverkan på växternas upptag av tungmetaller.
- Skörden för alla i försöken förekommande grödor har ökat vid slamtillförsel. I snitt är ökningen sju procent.
- Omräknat till 2018 års prisnivåer har den skördeökande effekten av slamtillförsel uppgått till 500-600 kr per hektar och år.

- Sjunkande mullhalter och därmed en utarmning av bördigheten är ett problem för många lantbrukare i Sverige. Försöken visar att mullhalten bibehålls samt även har en liten ökning i det slamgödslade leden vilket är positivt. Men man ska komma ihåg att försökets syfte är att studera oönskade ämnen vid slamgödsling och inte effekten på bördigheten, säger Ulrika Dyrland Martinsson vid Hushållningssällskapet i Skåne.

Specialundersökningen om mikroplaster som blev klar 2018 visar att innehållet av mikroplaster i slamgödslad jord inte innehåller mer mikroplaster än jord som inte slamgödslats. Fler studier behövs dock för att säkerställa dessa resultat.

När det gäller studierna av antibiotikaresistens visar studierna, som blev färdiga i år, inga tecken på ökning av antibiotikaresistenta bakterier i den jord som gödslats med slam.

- Frågan om slam i jordbruket har diskuterats i årtionden. I januari kom ytterligare en utredning som nu ligger på regeringens bord. Vår nya rapport är ytterligare argument för regeringen att nu fatta ett beslut som säkrar ett framtida fungerande kretslopp med användning av mull och näringsämnen från säkert slam i jordbruket, säger Anders Finnson på Svenskt Vatten.

Rapporten "Slamtillförsel på åkermark" publiceras av Hushållningssällskapet i Skåne. Fältstudierna sker i samverkan mellan VA SYD, Trelleborg, Kävlinge, Staffanstorp, Svedala, Sysav, och Svenskt Vatten Utveckling.

Läs hela [rapporten "Slamtillförsel på åkermark"](#)

Läs [rapporten om mikroplast](#)

Läs [rapporten om antibiotikaresistens](#) och [den vetenskapliga artikeln](#)

Läs utredningen [Hållbar slamhantering, SOU 2020:3](#), som lämnades till regeringen den 17 januari i år.

För mer information kontakta våra talespersoner här:

Hans Bertil Wittgren, FoU-chef VA SYD, hansbertil.wittgren@vasyd.se
tel: 0738 53 02 04

Ulrika Dyrland Martinsson, försöksledare Hushållningssällskapet Skåne,
ulrika.dyrland-martinsson@hushallningssallskapet.se tel: 010 476 20 31

Anders Finnson, miljöexpert Svenskt Vatten,
anders.finnson@svensktvatten.se tel: 0708 624 697

Svenskt Vatten arbetar för rent dricksvatten och friska sjöar och hav. Som branschorganisation för landets viktigaste livsmedelsproducenter och miljövårdsföretag arbetar vi aktivt med att företräda kommunernas VA-organisationers intressen för att få gehör i nationella och internationella

sammanhang och med att bidra till medlemmarnas utveckling. Medlemmarna i Svenskt Vatten levererar dricksvatten och tar emot avloppsvatten från cirka 8,5 miljoner anslutna kunder.

Kontaktpersoner

Anders Finnson

Senior environmental adviser
Avlopp, miljö- och kemikaliearbete
anders.finnson@svensktvatten.se
+ 46 708 624 697